

VACCINUL RTS,R (MOSQUIRIX) - O NOUĂ ȘANSĂ LA VIAȚĂ PENTRU COPIII DIN AFRICA

Irina MARGA

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova

Autor corespondent: Irina Marga, e-mail: irina.marga@usmf.md

Cuvinte-cheie: *malaria, vaccinul anti-malarie, program pilot, Plasmodium Falciparum, studiu de eficacitate.*

Introducere. Malaria este cea mai necruțătoare boală parazitara a omenirii, care ucide anual aproape jumătate de milion de oameni, în mare parte victimele sunt sugarii și copiii sub vârsta de 5 ani. Crearea unui vaccin după zeci de ani de încercări, se numără printre cele mai mari realizări ale medicinei contemporane.

Material și metode. S-a realizat un studiu bibliografic, fiind căutate două cuvinte cheie: „malaria” și „vaccin anti-malarie” pe motorul de căutare Google. Ca rezultat au apărut mai mult de 100 de surse. Din ele au fost analizate 39 de publicații, care au făcut legătura dintre ambele noțiuni.

Rezultate. În pofida succeselor obținute în urma implementării chimioprofilaxiei, utilizării plaselor tratate cu insecticide și adoptarea unui tratament eficient începând cu anul 2000, malaria rămâne o povară majoră a sănătății publice cu un total de 247 de milioane de cazuri de îmbolnăvire și 619.000 de decese în anul 2021 la nivel global. Circa 95% dintre cazuri și 96% dintre decese revin Africii Subsahariene, iar 78,9% dintre toate decesele din această regiune au fost înregistrate în rândul copiilor cu vârsta sub 5 ani. Pentru țările africane, vaccinul antimalaric este sinonim cu speranța, mai ales că în ultimii ani se observă o dezvoltare a rezistenței la tratamentul antiparazitar și la insecticidele piretroide utilizate pentru combaterea vectorilor. A durat mai mult de un secol ca cercetătorii să găsească formula potrivită pentru vaccinul împotriva parazitului care provoacă malaria. Plasmodium este o țintă care se mișcă constant și își schimbă forma în interiorul organismului, lucru care face dificilă imunizarea. Vaccinul nu este doar o premieră în cazul malariei, dar este și primul dezvoltat pentru o boală parazitara. Vaccinul, numit RTS,S (Mosquirix) este cel mai avansat dintre toate vaccinurile existente și se utilizează pentru prevenirea îmbolnăvirilor provocate de Plasmodium falciparum. Rezultatele unui studiu definitiv de fază III, efectuat în rândul copiilor din 7 țări africane între 2009-2013, au demonstrat o eficacitate de 55,8% la copii de 5-17 luni și 31,3% – la sugarii de 6-12 săptămâni. La fel s-a observat reducerea numărului internărilor datorate anemiei severe și necesității de hemotransfuzii; a scăzut cazurile de meningite, malarie cerebrală și s-a înregistrat un număr mai redus de decese în lotul persoanelor imunizate. În anul 2019, OMS a implementat un program pilot de imunizare desfășurat în Ghana, Kenya și Malawi pentru evaluarea siguranței și beneficiilor vaccinului RTS,S. Rezultatele au demonstrat că vaccinul este sigur, fezabil de administrat și reduce malaria severă mortală. Trei doze inițiale de vaccin, urmate de o doză booster la un an distanță, oferă o protecție de până la 75% în fața bolii ucigașe, astfel la 10 octombrie 2021, OMS a aprobat și a recomandat utilizarea pe scară largă a vaccinului RTS,S în rândul copiilor din Africa Subsahariană.

Concluzii. Vaccinul RTS,S este primul și unicul vaccin împotriva malariei recomandat de către OMS și Agenția Europeană a Medicamentului. Vaccinarea oferă copiilor protecție suplimentară, iar utilizarea acesteia alături de alte măsuri de control al vectorilor va reduce morbiditatea și mortalitatea prin malaria, va îmbunătăți sănătatea copiilor și va salva anual mii de vieți.